

Skærtorsdag d. 18. april 2019

Salmer:

178: Han står på randen af sin gav

456: Vor Herre Jesus, i den nat

477: Som korn fra mange marker

458: Zion, pris din saliggører

476: Kornet, som dør i jorden

457: Du, som gik foran os

Prædikentekst: Matthæusevangeliet 26,17-30

Den første dag under de usyrede brøds fest kom disciplene hen til Jesus og spurgte: »Hvor vil du have, at vi skal forberede påskemåltidet til dig?« Han svarede: »Gå ind i byen til den og den, og sig til ham: Mesteren siger: Min time er nær; hos dig vil jeg holde påskemåltidet sammen med mine disciple.« Og disciplene gjorde, som Jesus havde pålagt dem, og forberedte påskemåltidet. Da det blev aften, satte han sig til bords med de tolv. Og mens de spiste, sagde han: »Sandelig siger jeg jer: En af jer vil forråde mig.« De blev meget bedrøvede og begyndte én efter én at spørge ham: »Det er vel ikke mig, Herre?« Han svarede dem: »Det er ham, som med hånden dyppede i fadet sammen med mig, der vil forråde mig. Menneskesønnen går bort, som der står skrevet om ham, men ve det menneske, som Menneskesønnen forrådes af. Det var bedre for det menneske, om det aldrig var født.« Judas, som forrådede ham, spurgte: »Det er vel ikke mig, Rabbi?« Han svarede ham: »Du sagde det selv.« Mens de spiste, tog Jesus et brød, velsignede og brød det, gav sine disciple det og sagde: »Tag det og spis det; dette er mit legeme.« Og han tog et bæger, takkede, gav dem det og sagde: »Drik alle heraf; dette er mit blod, pagtens blod, som udgydes for mange til syndernes forladelse. Jeg siger jer: Fra nu af skal jeg ikke drikke af vintræets frugt, før den dag jeg drikker den som ny vin sammen med jer i min faders rige.« Og da de havde sunget lovsangen, gik de ud til Oliebjerget.

Når man bladrer i de husstandsomdelte reklamer, opdager man hurtigt, hvad påsken for mange handler om: nemlig et godt og solidt måltid. Et veldækket påskefrokostbord med sild og små

frikadeller og måske med en snaps eller en god påskeøl til. Eller et solidt påskemåltid med sovs, kartofler og en god lammekølle med masser af hvidløg i. Jeg ser da også selv frem til et godt påskemåltid hos min svigerfamilie på søndag.

Et måltid er et udtryk for fællesskab og tillid. Man spiser som regel sammen med dem, man er i en eller anden tæt relation med. Familien. Vennerne. Arbejdskollegaerne. Måltidet kan være et sted, hvor der lige bliver tid og anledning til at fortælle hinanden om, hvad dagen har bragt. Hvad der fylder. Hvad der glæder. Hvad der tynger.

Jeg hørte for nylig om en mand, som gik på pension fra sit arbejde. Han fortsatte dog med at komme hen og spise frokost med sine tidligere kollegaer en halv time hver dag. For han satte stor pris på fællesskabet og snakken med dem, mens de spiste madpakkerne. Et måltid kan være rammen om et godt fællesskab. Og måltidet er bedst, når vi har tillid til dem, vi deler det med.

Helt grundlæggende, hvis vi spiser et andet sted, så har vi tillid til, at de har lavet et ordentligt måltid mad, og at det ikke er forgiftet eller fordærvet. Vi har også tillid til, at når vi bliver inviteret ud at spise, så er det fordi, at det andet menneske vil os det godt. En middagsinvitation er en måde at udvise interesse og nysgerrighed. Det er måde at knytte relationelle bånd til hinanden.

Når mange danskere forbinder påske med et godt måltid i selskab med nære relationer, med fællesskab og tillid, så er det ikke helt ved siden af. For skærtorsdag handler netop om måltid. Om fællesskab og tillid. Derfor *skal vi også nyde / har vi også haft tilbuddet om at nyde* et godt måltid mad sammen i K-Huset *efter / inden* gudstjenesten.

Skærtorsdag fejrer Jesus påskemåltid med sine disciple, sine nære venner. Disciplene gør klar til måltidet. De går hen til en bestemt person, som Jesus udpeger, og der forbereder de måltidet. Måltidet begynder meget fint. De samler sig om bordet og går i gang.

Under måltidet smider Jesus en bombe. ”En af jer vil forråde mig.” Jesus forudsiger, at der er en, som vil gøre det stik modsatte af, hvad et måltid står for. En som vil gå i en helt anden retning end tillid og fællesskab, nemlig forræderi.

Forræderi er noget, vi instinktivt er imod. For det rammer os dybt. Man kan nemlig kun forråde nogen, som man er tæt på. Nogen, som man deler venskab, politisk overbevisning eller andre dybe følelser og fællesskabsformer med. Man kan ikke forråde sine fjender. Man kan ikke forråde mennesker, som man ikke har noget med at gøre eller ikke er i nogen forbindelse med. Man forråder oftest dem, som man er tæt på eller har en eller anden tæt form for tillidsforhold til.

Så disciplene bliver naturligt nok helt ude af dem. Bedrøvede og nervøse. Det er vel ikke mig, Jesus?, spørger de alle. Jesus forudsiger, hvem det er, det er ham, som med hånden dyppede i fadet sammen med Jesus. Også Judas spørger ham; det er vel ikke mig, Jesus, og Jesus svarer: Du sagde det selv.

Det er nok en privat samtale, Jesus og Judas har. Ellers ville de andre disciple have overfaldet Judas og forhindret ham i at gøre det, han havde planer om. Så Jesus ved, at Judas vil forråde ham. Judas ved det selv. Og vi, som læser og hører Matthæusevangeliet, ved det også. Faktisk er hele beretningen om Jesu sidste måltid skærtorsdag omkranset af forræderi og fornægtelse. Lige inden beretningen hører vi nemlig om, at Judas går til ypperstepræsterne og spørger dem, hvad de vil give ham for at forråde Jesus. Så Jesus har helt ret, når han udpeger Judas som forræder midt under måltidet.

Lige efter beretningen om Jesu sidste måltid følger forudsigelsen af Peters fornægtelse. Jesus forudsiger, at de alle vil svigte ham. Ikke nok med at Judas vil forråde ham, men alle disciple, alle Jesu nære venner, vil svigte ham. Sikken nedtur for Jesus. Sikken dystre fremtidsudsigte. Det vil disciplen Peter dog ikke tro på og siger: om så alle andre svigter, så svigter jeg dig ikke, Jesus.

Jesus giver derefter Peter den dystre forudsigelse, at i nat, før hanen galler, vil du fornægte mig tre gange. Peter benægter igen, at det skal ske. Det samme gør alle de andre disciple.

Så både før, under og efter beretningen om Jesu sidste måltid hører vi om forræderi og fornægtelse. Om svigt og tillidsbrud.

Midt i forræderi, midt i fornægtelse, midt i svigt, tager Jesus et brød, velsigner det og bryder det. Han giver det til disciplene og siger: Tag det og spis det, dette er mit legeme. Han tager et bæger

vin, takker, giver dem det og siger: drik alle heraf, dette er mit blod, pagtens blod, som udgydes for mange til syndernes forladelse.

Hvis man har veltrænede og kirkevante ører, bliver man straks mindet om indstiftelsesordene til nadveren. De er delvis taget fra den her beretning. Jeg gad dog godt vide, hvad disciplene har tænkt, da de hørte Jesu ord første gang? Hvordan kan et brød være hans legeme? Hvordan kan vin være hans blod? Hvordan i al verden skal det forstås?

Men mon ikke de alligevel har forstået en smule. At han på sin egen mystiske måde forklarer, at han giver sig selv til dem. Han giver dem sit legeme i form af brødet. Tag det og spis det. Han giver dem sit blod i form af vinen. Drik alle af det.

Jesus giver sig selv til disciplene. De tager forsigtigt imod brødet. Mærker duften i næseborene. Putter det i munden. Tygger det. Synker det.

De tager forsigtigt bægeret med vin, fører det op til munden, mærker den lidt skarpe vinduft i næsen. De drikker en smule, lader det køre lidt rundt i munden. Synker det.

Jesus kommunikerer. Ikke kun med ord, som kan høres, men også med konkrete fysiske midler, som kan mærkes. Smages. Duftes. Han viser sine disciple, hvad det hele handler om: at han giver sig selv. At han kommer til os. At han vil have fællesskab med os.

Jesus vælger at opstarte den nye kristne måltidspraksis, nadveren, midt i forræderi og fornægtelse. De første mange år var det et rigtigt måltid, hvor de kristne spiste sammen, ligesom Jesus og hans disciple havde gjort. Senere har det udviklet sig, så at man i dag ikke bliver helt så mæt, når man samles til nadver.

De mennesker, som samles omkring et nadverbord, er vidt forskellige. Vi har forskellige interesser, forskellige livshistorier. Vi har forskellige troshistorier. Forskellige evner. Vi er langt fra enige om alt. Vi stemmer ikke på det samme parti til det kommende Folketingsvalg, som da snart må blive udskrevet. Vi har ikke den samme holdning til tidens varmeste emner. Nogen af os bryder sig måske endda ikke særligt meget om hinanden. Der kan have været episoder i fortiden, hvor vi overskred hinandens grænser. Blev vrede på hinanden. Eller nogen af os går måske bare hinanden

på nerverne. Andre trives vi måske rigtig godt med og holder af at være sammen med, hvad enten det er i private hjem, i foreningslivet, på campingplads eller på motorcykeltur.

Uanset set hvordan vores relation til hinanden er, og hvor forskellige vi er, så samles vi om det samme rundt om et alterbord. Vi er fælles om det samme. Vi er fælles om at være modtagere af Jesu legeme og blod. Vi er fælles om at have brug for Guds nåde. Vi er fælles om at have brug for at mærke, smage og dufte, at Jesus giver os sig selv som vin og brød.

Det er ikke altid, at alle mennesker har lyst til at gå til nadver. Især hvis der er dåb i kirken, er der ofte nogen som ikke deltager i nadveren. Måske fordi det virker lidt mystisk og indforstået. Det kan det da også være. Disciplene forstod heller ikke med det samme, hvad Jesus mente, da han sagde at brød og vin var hans legeme og blod. Måske nogen holder sig tilbage fra at gå til nadver, fordi man tænker, at det er for de særligt fromme. Dem, som har en stærk tro på Gud. Dem, som aldrig svigter. Dem, som aldrig tvivler.

Jesus vælger at holde det allerførste nadvermåltid midt i fornægtelse og forræderi. Han gav sig selv til sine fornægtende, forrådende og svigtende disciple.

Det samme sker ved nadvermåltidet i dag. Jesus giver sig selv til sine fornægtende, forrådende og svigtende disciple. Til os. Vi er hverken værre eller bedre end Jesu disciple. Inden vi samles omkring et nadverbord, har vi ikke altid levet op til vores egne eller Guds idealer. Vi har ikke altid stået ved vores tro over for mennesker, som ikke kender Gud. Vi har ikke altid takket Gud for alt godt, han giver. Vi har ikke altid levet liv i kærlighed og barmhjertighed mod hinanden. Og hvis vi kender os selv godt nok, ved vi, at sådan bliver det nok også efter, at vi har været til nadver.

Så det er en fejlagtig tanke, at nadveren er for de særligt fromme eller rene. Nadveren er for os, der tvivler. Nadveren er for os, som er usikre. Nadveren er for os, der nøler. Nadveren er for os, som er syndige, som er skyldige og uperfekte. Nadveren er for os, som fejler gang på gang.

Nadveren handler ikke om, hvad vi kommer med, men at Jesus kommer til os. Han giver os sig selv som brød og vin. Han tilbyder os tilgivelse og fred. Han kommer til os midt i alt vores uperfekthed og fejlagtighed. Han svigter ikke, om så vi svigter ham. Han forråder ikke os, om så vi forråder ham. Han fornægter os ikke, selv om vi skulle fornægte ham!

Hans tillid til os er stærk. Hans kærlighed til os er urokkelig. Hans trofasthed mod os varer ved. Derfor er han ingrediensen i et godt og solidt påskemåltid! Et godt og solidt påskemåltid, som giver os håb om at blive bedre til at være i fællesskab med hinanden, blive bedre til at rumme hinandens forskelligheder. Blive bedre til at støtte og bære hinanden. For når vi indtager ham, så strømmer hans tillid, kærlighed og trofasthed også over i os. Han giver os sig selv, så at vi kan dele ud til andre.

Han er selv måltidet. Han er selv brødet og vinen. Lad os tage imod det, han tilbyder og giver os. Sig selv. Sit legeme og blod. Sin tillid, kærlighed og trofasthed.